



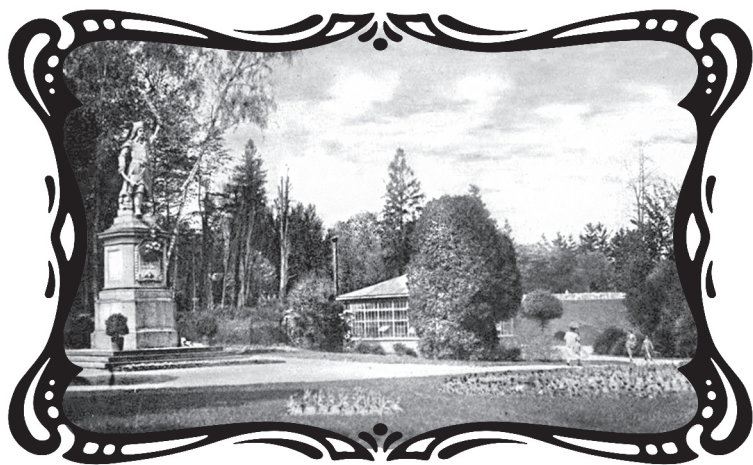
**Андрій Кокотюха**

**ОФІЦЕР  
ІЗ СТРИЙСЬКОГО  
ПАРКУ**



Харків  
«ФОЛІО»  
2017

[>>>](http://kniga.biz.ua)



### **Львів, Стрийський парк! жовтень 1918 року**

Незнайомець призначив зустріч біля пам'ятника Кілінському<sup>2</sup>.

Юліуш любив символи й шукав їх навіть там, де інші не помічали. Але тепер знак надто яскравий, аби не зважати на нього й робити вигляд, що все це — його вигадки. Забагато збігів бачив у своїй та його біографіях. Саме тому, гуляючи біля бронзового полковника Кілінського, уявляв себе таким, як він, соратником Костюшка<sup>3</sup>. Коли вже мислити ширше — самим Костюшком, чом би й ні.

У них із національним польським героєм чимало спільного.

Взяти хоча б таке. Свого часу Костюшко теж служив у чужому війську, воюючи за чужу незалежність. Америка високо цінувала пана Тадеуша, не всякому поляку випадало дослужитися до генерала американської армії. Юліуш теж не так давно воював на Волині не за рід-

ну Польщу, а за Австрію та цісаря. Хоч вислужив не генерала, а капітана, не мав жодних сумнівів — усе в нього попереду. Бо він, за прикладом Костюшка, вже почав боротися за поновлення польської державності й повернення коронних земель, багато разів відвойованих і знову, на жаль, утрачених.

Хтозна. Раптом він, капітан Юліуш Яблонський, після успіху, в який вірив, здобуде не меншу, ніж генерал Тадеуш Костюшко, військову славу. І йому поставлять пам'ятник хай не в Стрийському парку, але — біля родинного гробівця на Стрийському цвинтарі. А ще краще — на Личаківському, де його колись ховатимуть із почеснями. Хай там як, а для своєї країни він уже зробив багато, готовий робити ще більше, навіть покласти життя...

Подув холодний жовтневий вітер, і Яблонський підняв комір цивільного пальта, щільніше насунув капелюха.

Ні, то занадто. Він не має наміру помирати зараз. Клятви йти на смерть в ім'я становлення Польської республіки звучать красиво. Але годяться, коли промовляєш до легіонерів перед черговим лютим боєм. Або — на таємних зібраннях, де від кожного чекають подібних обіцянок, бо так треба, правильно, пристало. Капітан готовий був заприсягтися: мало знайдеться фанатиків, котрі щиро готові за першої ж нагоди довести відданість проголошеним ідеалам й кинутися під кулю чи багнет. У приватних розмовах він сходився з колегами на тому, що заради своєї держави краще не помирати смертю хоробрих, а жити. Тим більше, подвигу ніхто не оцінить, а це для честолюбного Яблонського багато важило.

Міркуючи так, він, щоб не стовбичити на одному місці, неквапом ходив круг монумента. Кола рахував,

бо, зробивши п'ять, зупинявся й рухався так само в протилежний бік. Дурня, та все одно цікавіше, ніж стати, мов прибитий. Ковзнув правицею в кишеню, намацав поруч із револьвером годинник на ланцюжку, срібний, дідівський, котрий пройшов із ним війну. Розвернувшись, аби на нього впало світло від ліхтаря, відкинув кришку, глянув на циферблат. Скривився невдоволено.

Мало того, що нікчема. Ще й запізнюється. Висмикнув його, зайняту людину, сюди, а сам десь вештається.

Яблонського раптом потішила думка: а раптом той фацет злякався? Пригадав їхню першу зустріч. Капітана не лише вразило, що той чоловік його знайшов, а й здивувало, як багато людина, на яку за інших обставин ніколи б не звернув увагу, змогла дізнатися про нього. Навіть військовий чин чоловік назвав правильно, ще й сказав, у якій бригаді служив Яблонський. Вже потім зважився на шантаж — інакше їхню розмову Юліуш не сприймав. Незнайомець, з його слів, мав інші мотиви. Але завзято переконував у цьому себе, а не *пана* капітана.

Такий не думає ні про що, окрім грошей.

Особливо тепер, коли у Львові, як у всій колишній імперії, коїться один Бог знає, яка халепа. Й невідомо досі, куди далі все піде. Єдине, з чим погоджувалося товариство, починаючи з вересня, — влада лежить на бруківці. Треба брати її, як то зробили росіяни рік тому в Петрограді.

Може, приклад й невдалий. Бо колишнім ворогам і, за іронією долі, недавнім союзникам, усе ж непереливки. Але хто сказав, що буде легко? Навпаки, Пілсудському<sup>4</sup> варто б стежити за російськими більшовиками й враховувати всі зроблені ними помилки. Зокрема, по

Україні й українцях. Через безграмотну політику довелося віддати Київ з прилеглими територіями. Та ані Яблонський, ані хто інший по той бік Збруча польських інтересів не бачили. Відновити б раніше втрачені кордони, не дати тутешнім українцям знайти військових союзників, повернути Холмщину й Підляшшя<sup>5</sup>— своє, тобто.

Та поки одні мріють та будують плани, іншим треба жити й щось їсти. Погляд в того дивного чоловіка був *голодним*, війна навчила Юліуша читати по очах. Стільки зусиль, без жодних перебільшень — титанічних, покладених на те, щоб відшукати його. А виявляється, все так просто. Патетика, змішана з образою, по завершенні — фінансові претензії. От же ж... Іншим разом та за інших обставин капітан не став би подібного слухати. Хай веде до суду, коли треба щось довести. Чудово розуміє, на чиему боці опиниться правосуддя. Тим більше, все вийшло випадково...

Проте зараз Яблонському найменше хотілося фігурувати будь-де в публічному просторі.

На ньому є велика відповідальність. Тож здійснений галас приверне увагу не лише до нього персонально, а й до всієї організації. Вона таємна, та ніхто не дасть гарантій, що поліція, хай якою б нині слабкою не була, не зачепиться за щось, здатне виявити їхню нелегальну спільноту.

Тут українці поліції допоможуть.

Тим тільки привід дай проти поляків.

Теперішнє становище по Галичині в цілому й у Львові зокрема навіть такий оптиміст, як капітан Яблонський, дуже обережно називав дотриманням хисткої рівноваги. Хилитало дуже сильно, чимдалі, тим дужче. Остан-